

PORADNIK

ZASADY POSTĘPOWANIA PRZED OBRONĄ PRACY DOKTORSKIEJ

Co należy zrobić przed obroną, gdy powołano już Promotora/Promotorkę, program studiów doktoranckich jest zrealizowany oraz praca nad rozprawą doktorską została zakończona?

(Jeżeli Promotor/Promotorka nie zostali powołani to koniecznie należy złożyć stosowny wniosek! Informacja: [Procedura postępowań o nadanie stopni naukowych na UJ - Instytut Sociologii Uniwersytetu Jagiellońskiego](#)).

Zaczynamy od trzech kroków:

- a) Promotor/Promotorka sporządza/ją opinię o przyjęciu pracy doktorskiej.
- b) Pozytywna opinia lub wniosek doktoranta/ki kierowana/y jest – przez pełnomocnika Dziekana ds. studiów doktoranckich – do Rady Dyscypliny w celu wyznaczenia komisji doktorskiej i komisji egzaminacyjnych.

UWAGA: W przypadku osób, które nie otworzyły przewodu doktorskiego przed kwietniem 2019 r., po sporządzeniu rozprawy doktorskiej i jej akceptacji przez promotora/kę kandydat/ka składa wniosek do Przewodniczącego/ej Rady Dyscypliny o powołanie komisji egzaminacyjnej i komisji doktorskiej¹.

W skład komisji doktorskiej wchodzi:

Przewodniczący/a²

Promotor/ka [promotor/ka pomocniczy/a jeżeli został/a powołany/a]

Recenzenci [dwie osoby]³

Członkowie Komisji [trzy osoby]

Przewodniczący rady dyscypliny wyznacza sekretarza komisji doktorskiej, który protokołuje przebieg publicznej obrony

W skład komisji egzaminacyjnych z języka obcego oraz dyscypliny dodatkowej⁴ wchodzi:

Egzaminator/ka, Promotor/ka, Przewodniczący/a

W skład komisji egzaminacyjnej z dyscypliny podstawowej wchodzi:

Promotor/ka, Przewodniczący/a, Członkowie Komisji [trzy osoby]

- c) Doktorant/ka kontaktuje się z sekretariatem (p. mgr Urszulą Sarwą) w celu przekazania egzemplarzy pracy, które zostaną przesłane do recenzentów wyznaczonych przez Radę.

W razie potrzeby Pani Urszula Sarwa poinformuje o wszystkich wymaganych dokumentach.

Aby zostać dopuszczonym do obrony pracy doktorskiej należy spełnić kilka warunków⁵. Jednym z nich jest zdanie egzaminów doktorskich, z języka obcego nowożytnego, dyscypliny dodatkowej i podstawowej.

1. Najważniejszą osobą, która ma pomóc doktorantce/doktorantowi w zorganizowaniu procesu zdawania egzaminów jest Przewodniczący/Przewodnicząca komisji doktorskiej.
2. Najlepiej skontaktować się z osobą powołaną do przewodniczenia komisji od razu po ustaleniu składu komisji na posiedzeniu Rady Dyscypliny.
3. W Instytucie Sociologii UJ przyjęto, że egzaminy z języka obcego i z dyscypliny dodatkowej można zdawać od razu po przyjęciu pracy doktorskiej przez Radę Dyscypliny, natomiast do egzaminu z dyscypliny podstawowej można przystąpić dopiero po otrzymaniu pozytywnej recenzji pracy.

¹ Patrz: § 26 Załącznik nr 1 do uchwały nr 87/IX/2019 Senatu UJ z dnia 25 września 2019 roku, z późniejszymi zmianami [dalej: Zał. nr 1]. Link na stronie IS UJ: [d8699c71-9396-4bf7-87a6-84eb54389d7f \(uj.edu.pl\)](https://is.uj.edu.pl/d8699c71-9396-4bf7-87a6-84eb54389d7f)

² W przypadku osób, które nie otworzyły przewodu do kwietnia 2019 roku w skład komisji doktorskiej powoływany jest także zastępca przewodniczącego. Przewodniczący rady dyscypliny wyznacza także sekretarza komisji doktorskiej, który protokołuje przebieg publicznej obrony Patrz: § 9, pkt. 4 i 6. Zał. nr 1.

³ W przypadku osób, które nie otworzyły przewodu do kwietnia 2019 r. powołuje się trzech recenzentów. Patrz: § 7, pkt. 1. Zał. nr 1

⁴ Osoby, które nie otworzyły przewodu doktorskiego do kwietnia 2019 roku zgodnie z obowiązującymi przepisami nie mają już obowiązku zdawania egzaminu z dyscypliny dodatkowej. Patrz: § 14, pkt. 4 Zał. nr 1.

⁵ Warunki dopuszczenia do obrony reguluje: Uchwały nr 87/IX/2019 Senatu UJ z dnia 25 września 2019 roku z późn. zmianami oraz Załącznik nr 1 do tej uchwały zaktualizowany 24 lutego 2021 r.

4. Terminy egzaminów doktorskich ustala przewodniczący rady dyscypliny, jeżeli nie zostały wyznaczone przed dniem 1 października 2019 roku⁶.
5. Doktorant/ka powinien/powinna spytać osoby egzaminujące o ewentualną listę lektur, z których należy się przygotować do egzaminu. Zwykle nie trzeba się przygotowywać na egzamin z języka obcego, natomiast egzamin z dyscypliny dodatkowej najczęściej wiąże się z koniecznością przeczytania stosownych lektur.
6. Aby ww. egzaminy były ważne muszą w nich uczestniczyć (oprócz doktoranta/doktorantki) co najmniej dwie osoby: osoba egzaminująca i Przewodniczący/a komisji. Zwykle w tych egzaminach uczestniczy także Promotor/ka, który/a wchodzi w skład komisji egzaminacyjnej. Oba egzaminy trwają około 30 minut, choć zwłaszcza w przypadku egzaminu z dyscypliny dodatkowej należy się przygotować na dłuższe posiedzenie (do 60 minut).
7. Podejście do egzaminu z dyscypliny podstawowej (zwanego również egzaminem kierunkowym lub *rigorosum*) jest możliwe po zdaniu egzaminu z języka obcego i egzaminu z dyscypliny dodatkowej, jak również po wpłynięciu pozytywnych recenzji pracy.
8. Zgodnie z decyzją Rady Instytutu Socjologii z 11 maja 2017 r. przed *rigorosum* doktorant/ka otrzymuje od przewodniczącego/przewodniczącej komisji listę zagadnień sformułowanych przez osoby wchodzące w skład komisji egzaminacyjnej. Czasami do listy zagadnień dołączona jest rekomendowana lista lektur, z których należy skorzystać przygotowując się do egzaminu. Osoby egzaminujące w trakcie egzaminu zwykle zadają dodatkowe szczegółowe pytania w odniesieniu do wcześniej ogólnie sformułowanych zagadnień.
9. Warto prosić przewodniczącego/przewodniczącą o podanie listy zagadnień jak najszybciej, najlepiej już w czasie pierwszego kontaktu z przewodniczącą/przewodniczącym komisji. Opracowanie wszystkich zagadnień (a może ich być nawet dziesięć) oraz dotarcie do wszystkich lektur może zająć sporo czasu.
10. Zagadnienia do *rigorosum* mogą, ale nie muszą być powiązane z tematem przygotowanej pracy doktorskiej. Zwykle członkowie i członkinie komisji przygotowują zagadnienia z zakresu swojej specjalizacji (która jednak najczęściej pozostaje w związku z tematyką pracy doktorskiej).
11. Ewentualne wątpliwości dotyczące zagadnień i/lub listy lektur należy od razu wyjaśniać, żeby uniknąć nieprzyjemnych niespodzianek na egzaminie.
12. Należy się nastawić, że egzamin kierunkowy może potrwać nawet 2-3 godziny.
13. Po zdanim egzaminie z dyscypliny podstawowej i w związku z pozytywnymi recenzjami komisja wnioskuje o dopuszczenie rozprawy do publicznej obrony. Podejmowana jest stosowna uchwała.
14. W przypadku dopuszczenia kandydata/ki do publicznej obrony rozprawy doktorskiej (publiczna obrona), przewodniczący komisji wyznacza jej termin. O dacie i miejscu publicznej obrony rozprawy doktorskiej przewodniczący rady dyscypliny zawiadamia poprzez ogłoszenie na stronie internetowej Uniwersytetu⁷.
15. Wszelkie wątpliwości najlepiej od razu wyjaśniać z przewodniczącym/ą komisji i z promotorem/ą.
16. Na każdym etapie postępowania – w sprawach związanych z jego przebiegiem – można kontaktować się z pełnomocnikiem Dziekana ds. studiów doktoranckich.

W razie jakichkolwiek wątpliwości związanych z obroną pracy doktorskiej można kontaktować się z Panią mgr Urszulą Sarwą (u.sarwa@uj.edu.pl) lub pełnomocniczką Dziekana ds. studiów doktoranckich, dr hab. Marcjaną Nóżką, prof. UJ (marcjanna.nozka@uj.edu.pl)

Poradnik został opracowany przez:

dr. Marka Muszyńskiego, byłego doktoranta Instytutu Socjologii, Wydziału Filozoficznego UJ

dr hab. Marcjanę Nóżkę, prof. UJ, pełnomocniczkę Dziekana ds. studiów doktoranckich w Instytucie Socjologii UJ.

⁶ Punkt 8, komunikat nr 18 Rektora UJ z 7 października 2019 roku w sprawie: zasad dotyczących przewodów doktorskich, postępowań habilitacyjnych i postępowań w sprawie nadania tytułu profesora wszczętych i niezakończonych przed 1 października 2019 roku.

⁷ § 11, ust. 1 i 2 Załącznik nr 1 do uchwały nr 87/IX/2019 Senatu UJ z dnia 25 września 2019 r. zaktualizowanym 24 lutego 2021 r.